
POLITICĂ FĂRĂ BARIERE

04.03.2015

Poziție vis-a-vis de procedura de radiere, finanțarea partidelor și a campaniilor electorale

Campania *Politică fără Bariere*, o coaliție de ONG-uri și grupuri civice își continuă eforturile de a participa constructiv la lucrările Comisiei de reformă electorală și respectiv a sub-comisiilor din cadrul acesteia. Așteptăm cu interes dezbaterile din Comisie sperând ca propunerile făcute să fie introduse în proiectele legislative discutate. Apreciem deschiderea de până acum și considerăm că s-au făcut câțiva pași importanți în reformarea sistemului electoral și reglementarea activității și finanțării partidelor.

Ca urmare a participării în sub-comisia privind organizarea și finanțarea partidelor dorim să detaliem propunerile făcute anterior și să le punem în contextul dezbaterilor din cadrul sub-comisiei. Aceste propuneri derivă din viziunea Campaniei și au fost făcute anterior atât în cadrul lucrărilor Comisiei cât și în discuțiile avute cu reprezentanții partidelor cât și cu societatea civilă și mass-media.

Din păcate, unele dintre barierele eliminate la nivelul înființării/înscrierii partidelor au fost re-introduse prin mecanismele de radiere, respectiv finanțarea a partidelor. *Politică fără Bariere* consideră că astfel sunt încălcate atât principiile noastre, discutate cu partidele politice, cât și înseși principiile adoptate de Comisie:

- principiul privind radierea partidelor care nu depun candidaturi și/sau nu obțin un anumit număr de voturi, în mai multe circumscripții electorale, contravine principiului privind eliminarea criteriului teritorial;
- principiul privind subvenționarea partidelor, respectiv decontarea cheltuielilor din campania electorală, numai pentru partidele locale care obțin 3% din voturile exprimate la nivelul unui județ, contravine atât principiului privind eliminarea criteriului teritorial, cât și principiului privind finanțarea partidelor în funcție de numărul de voturi obținute;
- textul nemodificat/neactualizat din art. 15 și 16 ale Legii 334/2006, care menține condiționarea subvenționării de un număr de mandate județene obținute și atingerea pragului electoral la nivel național, contravine principiului eliminării criteriului teritorial și principiului privind finanțarea partidelor în funcție de numărul de voturi.

Condiții de radiere a partidelor

În privința condițiilor de radiere a partidelor, considerăm că această procedură nu poate fi folosită pentru a reintroduce un criteriu teritorial implicit sau explicit de înființare și funcționare a partidelor.

Această propunere contravine flagrant cu principiile susținute atât de Pfb cât și de Comisie:

- reintroduce *de facto* criteriul teritorialității, pentru că obligă orice partid să fie activ în minim 100 de localități, altfel riscând radierea;
- crește indirect numărul minim de membri ai unui partid, de vreme ce obligă să existe minim 100 de candidați din localități diferite;
- reintroduce *de facto* necesitatea strângerii de semnături pentru a putea exista ca partid.

Criteriul ar contraveni astfel recomandărilor Comisiei de la Venetia: „Prevederile referitoare la limitarea partidelor politice care reprezintă o zonă geografică ar trebui [...] să fie eliminate din legislația relevantă. [...] O cerință privind distribuția geografică a membrilor partidelor poate reprezenta o severă restrângere a participării politice la nivel local și regional, incompatibilă cu dreptul la liberă asociere.” (Comisia de la Venetia - Recomandări privind reglementarea partidelor politice – octombrie 2010, art. 80 și 81);

Pfb se opune radierii partidelor care nu sunt capabile să susțină „suficiente” candidaturi și susține formula pe care a avansat-o deja prin [Propunerile de modificări legislative](#), ca amendament la art.47: *Alineatul (1) lit. b. se reformulează: b) nu a desemnat candidați, singur sau în alianță, timp de șase ani, la alegerile locale sau parlamentare sau europarlamentare sau prezidențiale.*

Considerăm că propunerea noastră motivează partidele să fie active, evitând în același timp multiplele probleme ale propunerii de a radia un partid în momentul în care nu prezintă un număr mai mare de candidaturi în două alegeri succesive. Menționăm aceste inconveniente în cele ce urmează.

Din punct de vedere al *libertății de asociere* asemenea restricții nu au sens. O companie nu este desființată dacă nu produce un profit minim, un ONG nu este desființat dacă nu își atinge obiectivele, etc.

Dacă analizăm această posibilitate din punctul de vedere al *beneficiilor statului* observăm că, în conformitate cu principiile noastre și cele adoptate de Comisie, partidele nu mai primesc finanțare preferențială. Așadar, nu există economii la buget ca efect al radierii.

Dimpotrivă, din punct de vedere al *costurilor*, considerăm că efortul de a căuta ce partide trebuie radiate este o risipă a timpului funcționarilor publici și, implicit, o risipă bugetară.

Din punct de vedere al *fezabilității*, dorim să atragem atenția că o posibilă reglementare care ar impune depunerea unui număr minim de candidaturi ar genera practica depunerii a numeroase candidaturi strict formale, încărcând inutil buletinele de vot, ar îngreuna administrarea procesului electoral și ar crea confuzii pentru alegător. Acestea sunt exact problemele de „inflație de partide și candidaturi” pe care Comisia și *Pfb* doresc să le evite.

De asemenea, partidele locale ar fi putea să ocolească prevederile legii prin formarea unor alianțe de circumstanță. Cel mai probabil, la asemenea artificii ar putea recurge mai ales grupările extremiste. Dacă orice alt artificiu eșuează, un partid de dimensiuni mici se poate reînființa cu ușurință.

Din punct de vedere al *imaginii partidelor și sistemului politic* considerăm că apar riscuri necesare. Pe fondul unei încrederi deja scăzute, eventuale formulări de tipul „partidul cu 3 membri și 100 candidați” pot crea impresia unei reforme superficiale și insuficient gândite.

Ne îngrijorează în mod particular *potențialul de abuz*. În condițiile în care nu există beneficii clare și nici presiuni de a implementa legea, unul din puținele motive raționale de a căuta radierea unui partid rămâne dorința unor autorități de a șicana grupuri de opoziție (de exemplu provocând cheltuieli suplimentare sau pierderea unui nume care începe să capete o minimă notorietate). Totodată, ar putea conduce la situații inechitabile cum este aceea în care un partid câștigă majoritatea în Consiliul local al unui oraș, iar ulterior poate fi radiat deoarece nu a candidat în 100 de circumscripții.

Finanțarea partidelor și a campaniilor electorale

Încă de la început, în proiectul tehnic al *Pfb* au existat 2 propuneri: reîmpărțirea bugetului alocat partidelor și finanțarea în funcție de numărul de voturi obținut în orice scrutin electoral, fără ca finanțarea să mai fie condiționată de atingerea pragului electoral sau de obținerea unui număr minim de mandate. Faptul că partidele obțin voturi în cadrul unui scrutin electoral reprezintă, pentru *Pfb*, o *performanță electorală*, iar aceasta trebuie răsplătită. Redăm mai jos modificările propuse de *Pfb* încă din noiembrie 2014.

ART. 15 75% din bugetul anual acordat partidelor politice vor fi împărțite partidelor politice, proporțional cu numărul de voturi primite la alegerile parlamentare, respectiv media voturilor valabil exprimate pentru Camera Deputaților și Senat,	ART. 15 50% din bugetul anual acordat partidelor politice vor fi împărțite partidelor politice, proporțional cu numărul de voturi primite la alegerile parlamentare, respectiv media
---	---

dacă au realizat pragul electoral.

ART. 16

25% din bugetul anual acordat partidelor politice vor fi împărțite partidelor politice, proporțional cu numărul de voturi valabil exprimate, primite la alegerile locale pentru alegerea consilierilor județeni și consilierilor din cadrul municipiului București, dacă au obținut cel puțin 50 de mandate de consilier județean și de consilier din cadrul municipiului București.

voturilor valabil exprimate pentru Camera Deputaților și Senat.

ART. 16

50% din bugetul anual acordat partidelor politice vor fi împărțite partidelor politice, proporțional cu numărul de voturi valabil exprimate, primite la alegerile locale pentru alegerea consilierilor locali.

În sistemul actual, partidele medii și mici sunt discriminate fiind excluse de la acordarea subvențiilor de la bugetul de stat chiar dacă își indeplinesc obiectivele asumate (de exemplu, majoritatea într-un consiliu local). Finanțarea prin subvenții este un instrument esențial în funcționarea eficientă a partidelor și de aceea am solicitat în numeroase rânduri, inclusiv în propunerea tehnică redactată în cadrul *Campaniei Politică fără Bariere*, **distribuția proporțională, în funcție de numărul de voturi, fără praguri, a subvențiilor pentru partide, parlamentare și neparlamentare** deopotrivă. Dacă relaxarea condițiilor de înființare a partidelor nu este însoțită de suport financiar pentru funcționarea acestora în funcție de performanța electorală scopul reformei nu mai este atins.

În privința **finanțării cheltuielilor de campanie**, deși considerăm că este un pas înainte, atragem atenția asupra aceluiași principiu al proporționalității. În proiectul actual procentul necesar pentru decontarea cheltuielilor de campanie este de 3% din voturi. Recomandăm scăderea acestui la 1% din voturi. De asemenea considerăm că este nevoie de dezbateri publice în care acest nou tip de finanțare să fie discutat și asumat sperăm noi, de către un număr semnificativ de cetățeni.

Organizațiile membre ale campaniei *Politică fără Bariere* împărtășesc valori comune precum respectul pentru drepturile fundamentale ale omului, nediscriminare, libertate, egalitate și militează pentru democrație și stat de drept în România. Vizitați pagina Campaniei pentru mai multe informații: <http://www.facebook.com/PoliticaFaraBariere>

Informații de contact:

Florina Presadă, Centrul de Resurse pentru participare publică, florina@ce-re.ro, 0722 383 190
Andrei Tiut, Civitas '99, cpfb@tiut.info, 0726 008 701

Campania *Politică fără Bariere*:

Active Watch

Asociația Civitas `99

Asociația E-Civis

Asociația Funky Citizens

Asociația Mișcarea Civică Miliția Spirituală

Asociația Națională a Birourilor de Consiliere pentru
Cetățeni

Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în
România - Comitetul Helsinki APADOR-CH

Asociația România Vie

Centrul de Asistență pentru Organizații

Neguvernementale CENTRAS

Centrul de Resurse pentru participare publică –
CeRe

Centrul pentru Inovare Publică

Centrul pentru Jurnalism Independent

Comunitatea Uniți Salvăm

Expert Forum

Fundația pentru o societate deschisă

Grupul pentru Democrație Participativă – Plenum

Rezistența Urbană

Societatea de Educație Contraceptivă și Sexuală